

УДК 338.24: 316.42

**МЕХАНИЗМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ СУБЪЕКТОВ
ОБЩЕСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ОСНОВЕ СОЦИАЛЬНОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТИ**

*В. Я. Швец, д.э.н., профессор, Д ВУЗ «Национальный горный
университет», vasil-shvetc@ukr.net*

Методология исследования. Теоретической и методологической основой исследования являются фундаментальные положения современной философской, экономической и социологической мысли, научные труды отечественных и зарубежных ученых. Для достижения поставленной цели по обеспечению эффективности взаимодействия субъектов общественных отношений на принципах социальной ответственности использованы диалектический метод научного познания, комплексный, системный, исторический и логический подходы.

Результаты. На основе исследования выявлено многоаспектную роль социальной ответственности, которая является необходимым требованием и условием формирования гражданского общества, социального государства, поскольку обеспечивает консолидацию общества, повышает уровень доверия, достижения долговременного мира и согласия и выполняет в национальной экономике ряд важных функций: способствует повышению эффективности и конкурентоспособности экономики за счет более взвешенных и ответственных взаимоотношений партнеров в сфере бизнеса; обеспечивает лучшее согласование интересов всех субъектов экономической, социальной, политической деятельности, создает основы неконфликтного развития; обеспечивает более благоприятные условия для перехода к устойчивому развитию; способствует снижению социальной нагрузки на бюджет, ускоряет формирование ответственного за собственное благополучие гражданина и социально ответственного по отношению к персоналу работодателя.

Новизна. Определены концептуальные подходы к формированию системы общественных отношений, которые базируются на синергетическом эффекте общественного взаимодействия субъектов этих отношений, исполнении обязанностей ради общественного блага на основании гармонизации

общественных интересов, обуславливает повышение социальной интеграции в современном украинском обществе.

Практическая значимость. Результаты исследования могут стать новым источником более глубокого изучения и познания сущности социальной ответственности, будут необходимы при разработке новых подходов к управлению в сфере экономики, а также станут залогом формирования и реализации государственных, региональных стратегий развития и успешного реформирования и модернизации государственного управления.

Ключевые слова: социальная ответственность, государственное и региональное управление, гражданское общество, государство, регион, бизнес, механизмы взаимодействия субъектов.

Литература

1. Булеев И. П. Социальная ответственность бизнеса: теория и практика: [Моногр.] / И. П. Булеев, Н. Ю. Брюховецкая, Е. В. Черных. – Донецк: ИЭП НАН Украины, ДонУЕП, 2008. – 137 с.

Buleyev I. P. *Sotsialnaya otvetstvennost biznesa: teoriya i praktika* [Corporate Social Responsibility: Theory and Practice]: [Monogr.] / I. P. Buleyev, N. Yu. Bryukhovetskaya, Ye. V. Chernykh. – Donetsk : IEP NAN Ukrainy, DonUYEP, 2008. – 137 p.

2. Галушка З. І. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: національні особливості [Електронний ресурс] / З. І. Галушка. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpn/2010_6/7_Social.pdf

Halushka Z. I. *Sotsialna vidpovidalnist biznesu v Ukraini: natsionalni osoblyvosti* [Corporate Social Responsibility in Ukraine: national characteristics] [Elektronnyy resurs] / Z. I. Halushka. – Rezhym dostupu: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpn/2010_6/7_Social.pdf

3. Грішнова О. А. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння сутності, сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні / О. А. Грішнова // Соціалізація відносин у сфері праці в контексті стійкого розвитку: моногр. / А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 189–210.

Hrishnova O. A. *Sotsialna vidpovidalnist biznesu: rozuminnya sutnosti, suchasnyy stan, problemy i perspektivy rozvytku v Ukraini* [Social Responsibility: understanding the nature, current status, problems and prospects of development in Ukraine] / O. A. Hrishnova // *Sotsializatsiya vidnosyn u sferi pratsi v konteksti stiykoho rozvytku: monohr.* / A. M. Kolot, O. A. Hrishnova, O. O. Herasymenko ta in.; za nauk. red. d-ra ekon. nauk, prof. A. M. Kolota. – K. : KNEU, 2010. – P. 189–210.

4. Шаповал В. М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою: [Моногр.] / В. М. Шаповал. – Дніпропетровськ : ДВНЗ «НГУ», 2011. – 357 с.

Shapoval V. M. *Sotsialna vidpovidalnist biznesu v strukturі upravlinnya ekonomikoyu* [Corporate Social Responsibility in the structure of economy]: [Monohr.] / V. M. Shapoval. – Dnipropetrovsk : DVNZ «NHU», 2011. – 357 p.

5. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: моногр.: у 2-х т./ за ред. Г. Г. Півняка; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – Т.1. – 629 с.

Sotsialna vidpovidalnist vlady, biznesu, hromadyan [Social responsibility of government, business and citizens]: monohr.: u 2-kh t./ za red. H. H. Pivnyaka; M-vo osvity i nauky Ukrainy; Nats. hirn. un-t. – D. : NHU, 2014. – T.1. – 629 p

6. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: моногр.: у 2-х т./ за ред. Г. Г. Півняка; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – Т.2. – 408 с.

Sotsialna vidpovidalnist vlady, biznesu, hromadyan [Social responsibility of government, business and citizens]: monohr.: u 2-kh t./ za red. H. H. Pivnyaka; M-vo osvity i nauky Ukrainy; Nats. hirn. un-t. – D. : NHU, 2014. – T.2. – 408 p

7. Дейч М. Є. Становлення та розвиток багаторівневої системи соціальної відповідальності: управлінський аспект: [Монограф.]. / М. Є. Дейч; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2014. – 352 с.

Deych M.Ye. *Stanovlennya ta rozvytok bahatorivnevoyi systemy sotsialnoyi vidpovidalnosti: upravlinskyy aspekt* [The formation and development of multilevel system of social responsibility: management aspect]: [Monohraf.]. / M. Ye. Deych; NAN Ukrayiny, In-t ekonomiky prom-sti. – Donetsk, 2014. – 352 p.

8. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): [Монографія]. / О. Ф. Новікова, М. Є. Дейч, О. В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2013. – 296 с.

Diahnostyka stanu ta perspektyv rozvytku sotsialnoyi vidpovidalnosti v Ukrayini (ekspertni otsinky) [Diagnosis state and prospects of social responsibility in Ukraine (expert assessment)]: monohrafiya / O. F. Novikova, M. Ye. Deych, O. V. Pankova ta in.; NAN Ukrayiny, In-t ekonomiky prom-sti. – Donetsk, 2013. – 296 p.

9. Задорожний Г. В. Свобода – відповідальність як джерело особистісної динаміки господарського розвитку (висновки-орієнтири для подальших досліджень) / Г. В. Задорожний // Духовно-культурні чинники соціоекономічної динаміки: монографія молодих вчених; під наук. ред. Г. В. Задорожного, У Девидова. – Харків, 2013. – С. 254–262.

Zadorozhnyy H.V. *Svoboda – vidpovidalnist yak dzherelo osobystisnoyi dynamiky hospodarskoho rozvytku (vysnovky-oriyentyry dlya podalshykh doslidzhen)* [Freedom - responsibility as a source of personal dynamics of economic development (findings, guidelines for further research)] / H. V. Zadorozhnyy // Dukhovno-kul'turni chynnyky sotsioekonomichnoyi dynamiky: monohrafiya molodykh vchenykh; pid nauk.red. H. V. Zadorozhnoho, U Devydova. – Kharkiv, 2013. – P. 254–262.

10. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: моногр. / за ред. А. М. Колота. – К. : КНЕУ, 2012. – 501 с.

Sotsialna vidpovidalnist: teoriya i praktyka rozvytku [Sustainability: Theory and Practice Development]: monohr. / za red. A. M. Kolota. – K. : KNEU, 2012. – 501 p.

11. Колот А. Соціальна відповідальність людини як чинник стійкої соціальної динаміки: теоретичні засади / А. Колот // Україна: аспекти праці. – 2011. – № 3. – С. 3–9.

Kolot A. *Sotsialna vidpovidalnist lyudyny yak chynnyk stiykoyi sotsialnoyi dynamiky: teoretychni zasady* [Sustainability as a factor of sustainable human social dynamics: theoretical concepts] / A. Kolot // Ukrayina: aspekty pratsi. – 2011. – № 3. – P. 3–9.

12. Звонар В. П. Економічна феноменологія соціальної відповідальності у контексті модернізації суспільства / В. П. Звонар // Людський розвиток в Україні: соціальні та демографічні чинники модернізації національної економіки (кол. моногр.) / за ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2012. – С. 69–109.

Zvonar V. P. *Ekonomichna fenomenolohiya sotsialnoyi vidpovidalnosti u konteksti modernizatsiyi suspilstva* [Economic phenomenology of social responsibility in the context of the modernization of society] / V. P. Zvonar // Lyudskyy rozvytok v Ukrayini: sotsialni ta demohrafichni chynnyky modernizatsiyi natsionalnoyi ekonomiky (kol. monohr.) / za red. E. M. Libanovoyi. – K. : In-t demohrafiyi ta sotsialnykh doslidzhen im. M. V. Ptukhy NAN Ukrayiny, 2012. – P. 69-109.